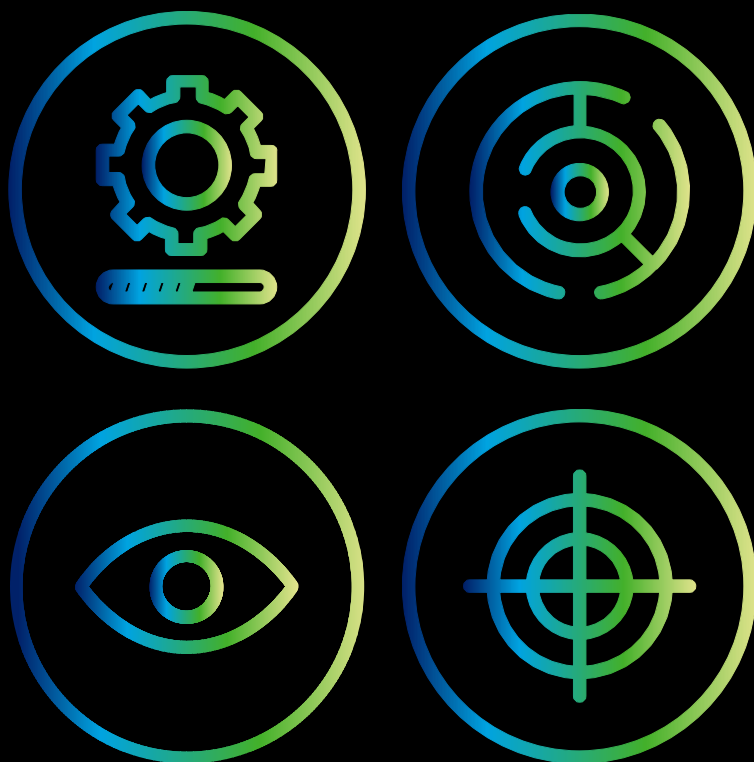

Deloitte.

dReport: Listopad 2024

Zalistujte si v pravidelném přehledu daňových, právních a účetních novinek, získajte nové informace z oblasti dotací a investičních pobídek.

Daně

**Dotace
a investiční
pobídky**

dReport: Listopad 2024

Zalistujte si v pravidelném přehledu novinek z daní,
dotací a investičních pobídek.

Limit 40 mil. Kč na osvobození příjmů z prodeje podílů a cenných papírů bude platit od 1. 1. 2025

Do 31. prosince 2024 je příjem fyzických osob z prodeje cenných papírů a podílů na obchodních korporacích v plné výši osvobozen od daně z příjmů fyzických osob, pokud je splněn tzv. časový test, a to v případě cenných papírů 3 roky a v případě podílů na obchodních korporacích 5 let. Od 1. ledna 2025 je na takto osvobozené příjmy zaveden limit 40 mil. Kč na poplatníka a kalendářní rok.

Od 1. 1. 2025 totiž nastává účinnost novely zákona o daních z příjmů, která zavádí pro fyzické osoby 40milionový limit na osvobození příjmů z prodeje podílů a cenných papírů. Příslušný limit platí pro zdaňovací období (tedy za kalendářní rok) a započítávají se do něj všechny příjmy z prodeje cenných papírů a podílů obdržené fyzickou osobou v daném roce. Případná část celkových příjmů převyšující limit 40 mil. Kč bude podléhat zdanění, přičemž ji bude nutno rozdělit **poměrově** na příjmy osvobozené a příjmy zdanitelné z důvodu omezení uplatnitelnosti výdajů.

Spolu s tímto omezením byla **pro cenné papíry a podíly nabyté do konce roku 2024** zavedena také **možnost** použít zvláštní úpravu pro nabývací cenu a místo pořizovací či nabývací ceny cenného papíru či podílu **uplatnit jako výdaj jejich tržní cenu k 31. prosinci 2024**. Pokud tedy držíte cenné papíry, které nejsou veřejně obchodované, či podíly, jejichž hodnota by limit 40 mil. Kč mohla překročit a/nebo jejich pořizovací či nabývací cena je relativně nízká (například pokud budujete svoji firmu dlouhodobě), doporučujeme zvážit přípravu **znaleckého posudku** či oceňovací zprávu již v průběhu roku 2025. Budete tak mít k dispozici podklady pro odhad své případné budoucí daňové povinnosti, pokud byste se v blízké či vzdálenější budoucnosti rozhodovali pro prodej nyní držených cenných papírů či podílů. Poptat ocenění bude samozřejmě možné i v budoucnu, nicméně zpracování znaleckého posudku nebo zprávy třeba i několik let zpětně může pro znalce představovat komplexnější úkol, jelikož s časovým odstupem může být získávání informací potřebných pro ocenění obtížnější.

Tato nová pravidla se ovšem netýkají jen prodejů realizovaných po 1. lednu 2025. V případě, že se prodej uskuteční před 31. prosincem 2024, ale peněžní prostředky budou prodávajícímu vyplaceny až po 1. lednu 2025, bude nutné tyto prostředky zahrnovat do nově zavedeného limitu 40 mil. Kč pro osvobozené příjmy. Jako výdaj pak bude možné uplatnit tržní cenu cenného papíru či podílu ke dni jeho prodeje.

Příklad:

Fyzická osoba nabyla podíl na společnosti A v roce 1999 za 100 tis. Kč. Tento podíl prodá v 29. listopadu 2024 za 50 mil. Kč a tato cena odpovídá tržní ceně tohoto podílu k datu prodeje. Kupní cena poplyne ve dvou splátkách:

- (i) 30 mil. Kč plyne 30. listopadu 2024; a
- (ii) 20 mil. Kč plyne 31. ledna 2025.

Dále pak fyzická osoba nabyla v roce 2021 akcie na společnosti B za 34 mil. Kč. Tyto akcie budou mít k 31. prosinci 2024 tržní hodnotu 35 mil. Kč. Fyzická osoba je prodá 15. června 2025 za 40 mil. Kč a tento příjem v daném roce obdrží.

Jaká bude daňová povinnost související s těmito příjmy v jednotlivých letech?

- (i) V roce 2024 je realizován příjem 30 mil. Kč, který je osvobozen v plné výši, jelikož je splněna držba podílu déle než 5 let.
- (ii) V roce 2025 je realizován příjem z prodeje podílu A (20 mil. Kč) a příjem z akcií B (40 mil. Kč), tedy 60 mil. Kč celkem:

i. 40 mil. Kč bude představovat osvobozený příjem; a

ii. 20 mil. Kč bude představovat zdanitelný příjem, tj. 1/3 celkového příjmu, a tento poměr bude nutné zohlednit při krácení uplatnitelného výdaje dle ocenění podílu A k datu prodeje akcií B k 31. 12. 2024.

Z výše uvedeného příkladu je zřejmé, že výpočet osvobozených a zdanitelných příjmů zavedením tohoto omezení nabral na komplexitě, a to zejména v případě uskutečnění více různých prodejů cenných papírů a podílů za kalendářní rok převyšujících limit 40 mil. Kč, případně pokud je kupní cena hrazena ve splátkách v období několika let. Doporučujeme proto vaši situaci probrat s daňovým poradcem, aby byla proti zdanitelným příjmům stanovena adekvátní výše uplatnitelných výdajů a vaše daňová povinnost vypočtena správně.

Dále bychom chtěli upozornit, že i na takto (částečně) osvobozené příjmy se nadále vztahuje **povinnost podání Oznámení o osvobozených příjmech**, pokud jejich výše překročí 5 mil. Kč.

Pro úplnost bychom chtěli na konec zmínit, že by se výše popsany limit 40 mil. Kč na příjmy z prodeje cenných papírů a podílů mohl od 1. ledna 2025 **stát společným také pro příjmy z prodeje kryptoaktiv**, na které se osvobození z titulu splnění časového testu aktuálně nevztahuje. Jak jsme vás již informovali v jednom z našich [článků](#), v Poslanecké sněmovně se v září objevil návrh, který pokud bude přijat, zahrnuje pod 40millionový limit pro osvobození i příjmy z prodeje kryptoaktiv (pro tyto příjmy však nemá být zavedena zvláštní úprava pro nabývací cenu k 31. prosinci 2024).

Tento návrh je nyní v legislativním procesu a o jeho průběhu vás budeme informovat.

V případě, že se vás výše uvedené změny mohou dotknout, neváhejte se na nás obrátit, rádi s vámi vaši situaci probereme.

Jan Starý
jstary@deloittece.com

Catherine Slavičková
cslavickova@deloittece.com

Přehled novinek

Návrh novely zákona o DPH 2025

Novela zákona o DPH, která by měla být účinná od 1. ledna 2025, byla projednána a schválena Poslaneckou sněmovnou a postoupena do Senátu ČR. Datum projednání novely Senátem je stanoveno nejdříve na 12. prosince 2024. Je tak stále spíše pravděpodobné, že novela bude do 31. 12. 2024 vyhlášena ve Sbírce zákonů.

Aktivity daňové správy

V rámci Koordinačního výboru mezi Generálním finančním ředitelstvím a Komorou daňových poradců ČR byl projednáván příspěvek zabývající se otázkou režimu DPH zaměstnaneckých benefitů poskytovaných zaměstnavatelem. Nejvýznamnější závěr se týká benefitů poskytovaných zaměstnancům za úplatu a stanovení výše této úplaty. GFŘ zamítlo obecný závěr, že úplata ve výši 10 % vynaložených nákladů může vždy tvořit základ daně za poskytované plnění. Dle GFŘ tato úplata může být spíše pouhým „poplatkem“, který nereflektuje přímou protihodnotu poskytnutého plnění a nezakládá nárok na odpočet daně u přijatých zdanitelných plnění souvisejících s poskytnutím benefitu. Jde o důležitý závěr, který může mít dopad na přístup užívaný v praxi.

Nejvyšší správní soud ke zneužití práva

V rozhodnutí NSS ve věci 9 Afs 51/2024-58 se soud věnoval otázce zneužití práva v situaci, kdy dle názoru finanční správy byla do obchodní struktury uměle vložena spřízněná společnost z důvodu úspory na DPH (pro zneužití svědčily mimo jiné časové rozpory v uzavřených smlouvách). Soud nicméně pohled finanční správy odmítl a velmi praktickým pohledem přitom okomentoval podstatu konceptu zneužití práva.

Judikatura SDEU

Ve věci **C-594/23 Lomoco Development** Soudní dvůr EU posuzoval otázku osvobození převodu pozemku, na kterém se nachází základy pro stavbu určenou k bydlení. SDEU dospěl k závěru, že pouhé základy stavby nemohou být využity jejich majitelem či nájemcem za účelem bydlení a samotné základy stavby se nepovažují za budovu ve smyslu DPH směrnice. Z těchto důvodů SDEU rozhodl, že se jedná o dodání stavebního pozemku, které podléhá DPH. Dle našeho názoru tento verdikt nemá výrazné dopady do praxe.

Budoucí vývoj DPH v oblasti digitalizace a zjednodušení správních procesů

Legislativní proces týkající se koncepčních změn v jednotném systému daně z přidané hodnoty je téměř ukončen s tím, že většina navržených změn by měla být účinná s výrazným odkladem oproti navrhovanému znění. Očekávané rozšíření jednotného správního místa či zrušení pravidel pro tzv. „dodání v režimu skladu“ mělo nastat až v roce 2028, respektive 2029. Přibližně v témže časovém rámci se nachází i změny navržené v oblasti podnikání internetových platforem. Postupy pro vystavování elektronických faktur (a jejich reportování) by se měly měnit dokonce až od roku 2030. Z důvodu značného odkladu účinnosti nových pravidel tak praxe na tyto změny nejspíše nebude v nejbližší době reagovat.

Tomáš Brandejs
tbrandejs@deloittece.com

Jaké novinky přináší celní sazebník pro rok 2025

Dne 31. 10. 2024 byl zveřejněn celní sazebník Evropské unie platný pro rok 2025 (účinnost od 1. 1. 2025). Aktualizovaný sazebník zavádí nové celní kódy pro vybrané zboží nebo mění rozsah stávajících kódů. Přestože nejde o změny zásadního charakteru, je na místě provést revize sazebního zařazení zboží a ověřit, zda se změny nedotýkají také vašich výrobků.

Jaké jsou hlavní změny a jak se na ně připravit?

Jak jistě víte, kódy celního sazebníku se uvádějí nejen při celním řízení, ale také v intrastatovém hlášení, popř. v jiných reportech, jako je například zpráva CBAM. Správné určení kódu celního sazebníku může mít také přímý vliv na identifikaci, zda se na vaši společnost budou vztahovat povinnosti vyplývající z nařízení o odlesňování, tzv. EUDR. Z těchto důvodů doporučujeme provést revizi sazebního zařazení nejen ve vztahu k identifikaci, zda pro vás změny v celním sazebníku nejsou relevantní, ale také s ohledem na jiné povinnosti, které jsou úzce spojeny s konkrétními kódy celního sazebníku.

Hlavní změny, které sazebník pro rok 2025 přináší, se týkají např. biopaliva, odpadu ze dřeva, vybraných výrobků ze dřeva či ocelových transformátorových plechů a jader statorů a rotorů.

Jak vám můžeme pomoci?

Nevíte si se změnami rady? Uvítali byste odbornou pomoc? Neváhejte se na nás obrátit. Rádi vám pomůžeme s určením kódu celního sazebníku nebo s aktualizací celních kódů pro rok 2025. Stejně tak vám rádi poradíme s identifikací výrobků, které spadají pod CBAM, EUDR nebo jinou regulatoriku provázanou s celními kódy.

Změny v celním sazebníku mohou také způsobit, že některé závazné informace nebo stanoviska k sazebnímu zařazení pozbydou k 1. 1. 2025 platnost.

Rovněž pokud jste držiteli jakéhokoliv celního povolení, ve kterém je uveden kód celního sazebníku, je namístě ověřit, zda není potřeba povolení aktualizovat ve vztahu k uvedeným kódům celního sazebníku.

Petra Závalová
pzavalova@deloittece.com

Konec kolkových známek v České republice

Od 1. ledna 2025 dojde v České republice k významné změně, která ovlivní způsob, jakým budou občané a právnické osoby platit poplatky na různých úřadech. Po více než 100 letech se ruší používání kolkových známek, které byly tradičně vyžadovány k zaplacení správních poplatků na úřadech. Místo nich přichází moderní a efektivní systém, který výrazně usnadní a zrychlí správní postupy.

Kolkové známky byly dlouho používaným nástrojem k úhradě poplatků při podání žádostí na úřady, při vydávání různých dokumentů, potvrzení či rozhodnutí. Tyto známky měly různé nominální hodnoty a byly povinné pro řadu administrativních úkonů.

Jak budou kolky nahrazeny?

Nově se bude místo kolkových známek používat systém bezhotovostní platby, který bude sjednocený a přehledný. V praxi to znamená, že úhradu správního poplatku už nebude třeba provádět prostřednictvím kolkových známek, ale prostřednictvím elektronických platebních systémů. Mezi nejběžnější způsoby bude patřit bezhotovostní platba (online platba), platby na pokladnách úřadů a QR kódy. V budoucnu se plánuje zjednodušení celého procesu i prostřednictvím mobilních aplikací, které umožní platby přímo z mobilního zařízení. Některé úřady již nyní testují funkci QR kódů, jež občané naskenují a následně je přesměrují na platební bránu pro rychlé a bezpečné zaplacení poplatku.

Při řešení imigračních záležitostí se kolkové známky využívaly především při úhradě poplatků na Odboru azylové a migrační politiky Ministerstva vnitra, Cizinecké policii a Úřadu práce České republiky.

Výhody nové metody

Zrušení kolkových známek a zavedení elektronických plateb přináší několik významných výhod:

- **Úspora času a pohodlí:** Bezhotovostní platba je rychlá a pohodlná. Lidé už nemusí hledat kolky v trafice ani se nemusí obávat, zda byla známka správně nalepena.
- **Přehlednost a transparentnost:** Elektronický systém umožňuje snadnější sledování a kontrolu úhrad poplatků. Občané budou mít jasný přehled o platbách a příslušných částkách.
- **Bezchybnost a nižší administrativní náklady:** Nový systém eliminuje možné chyby při výběru nebo nalepení kolkové známky. Tím dojde k zjednodušení administrativního procesu na úřadech a snížení nákladů na správu těchto poplatků.
- **Ekologičnost:** Zrušení papírových kolkových známek přispívá k ochraně životního prostředí, protože se eliminuje potřeba jejich výroby a distribuce.

Kdy se nový systém začne používat?

Jak už jsme zmínili výše, od 1. ledna 2025 bude zrušení kolkových známek v platnosti. V praxi to znamená, že od tohoto data budou všechny nové správní poplatky vybírány bez použití kolkových známek, a to jak na úřadech, tak v online prostředí.

Co s nevyužitými kolkami?

Pokud víte, že kolkové známky už do konce roku 2024 nevyužijete, můžete je vrátit na vybraných pobočkách České pošty, a to do 31. prosince 2024. Po tomto datu to však již nepůjde.

Zrušení kolkových známek je krokem k modernizaci a zjednodušení veřejné správy v České republice. Nový systém přinese nejen pohodlí a úsporu času pro občany, ale také sníží administrativní zátěž a ekologickou stopu spojenou s výrobou kolkových známek. S novým systémem elektronických plateb se stává správa poplatků efektivnější a přehlednější pro všechny zúčastněné strany.

Aleš Průcha

aprucha@deloittece.com

Evgeniia Novak

evgnovak@deloittece.com

Národní rada SR přijala změny ve zdanění právnických osob

Dne 3. října 2024 schválila Národní rada Slovenské republiky (NR SR) návrhy zákonů, jejichž cílem je přispět k dlouhodobé stabilizaci a udržitelnosti veřejných financí. Přijatými zákony NR SR zavedla novou daň z finančních transakcí a novelizovala několik zákonů, které se týkají zdaňování právnických osob, včetně zákona 595/2003 Sb., o dani z příjmů ve znění pozdějších předpisů (ZDP), a zákona č. j. 222/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty ve znění pozdějších předpisů (zákon o DPH).

Daň z finančních transakcí

NR SR s účinností od 1. ledna 2025 zavedla novou daň, kterou je tzv. daň z finančních transakcí. Dani by měly podléhat finanční transakce, při kterých dochází k odpisu částky finančních prostředků z účtu poplatníka, použití platební karty, výběr hotovosti a přeúčtování nákladů souvisejících s provedením finanční transakce.

Daňovými poplatníky by pro účely této daně měly být právnické osoby a organizační složky zahraničních osob, v případě fyzických osob by se daň měla vztahovat pouze na podnikatele, kteří jsou klienty poskytovatele platebních služeb.

Povinnost vypočítat a odvést daň z finančních transakcí a podat správci daně oznámení o výši daně by měl mít plátc daně, kterým bude primárně poskytovatel platební služby nebo jeho organizační složka se sídlem na Slovensku. V případě, že poskytovatel platebních služeb nemá sídlo ani organizační složku na území Slovenské republiky nebo poplatník neprovádí finanční transakce na transakčním (podnikatelském) účtu, případně jsou mu pouze přeúčtovány náklady související s provedením finanční transakce, bude plátcem daně samotný poplatník, čímž by se mělo předcházet obcházení daňové povinnosti zakládáním bankovních účtů v zahraničí.

Základem daně bude částka finančních prostředků odepsaná z účtu poplatníka a výše sazby daně se uplatní v závislosti na předmětu daně:

1. pro každou debetní finanční transakci ve výši 0,4 % z částky finanční transakce, přičemž maximální výše daně je stanovena na 40 eur za transakci;
2. pro výběr hotovosti z transakčního účtu (z bankomatu i na pobočce) ve výši 0,8 % z částky výběru bez stanovení maximální výše daně za transakci;

3. při použití platební karty se zaplatí daň ve výši 2 eura ročně bez ohledu na to, kolikrát byla platební karta během roku použita;
4. při přeúčtování nákladů v souvislosti s provedením finančních transakcí, které se vztahují na činnost v zemi, ve výši 0,4 % z částky přeúčtovaných nákladů bez stanovení maximální výše daně.

Placení daně podléhá několika výjimkám, mezi které patří mimo jiné platební operace související s placením daní a odvodů, se správou cenných papírů nebo jiných finančních nástrojů a platební operace provedené mezi účty poplatníka vedenými u téhož poskytovatele (např. převod z podnikatelského účtu na osobní účet poplatníka).

Prvním zdaňovacím obdobím, kterým by měl být s výjimkou použití platební karty kalendářní měsíc, bude duben 2025. Vybranou daň lze považovat za daňový výdaj daňového poplatníka.

Novela ZDP

Novela ZDP obsahuje především následující změny zaměřené na zdanění právnických osob:

- Zavádí se nová sazba daně ve výši 24 % pro právnické osoby, které v příslušném zdaňovacím období dosáhnou zdanitelných příjmů vyšších než 5 milionů eur.
- Snižuje se sazba daně z 15 % na 10 % u právnických osob, jejichž zdanitelné příjmy za příslušné zdaňovací období nepřesáhnou 100 000 eur.
- Zvyšuje se hranice výše zdanitelných příjmů na uplatnění snížené 15% sazby daně pro fyzické osoby – podnikatele ze 60 000 eur na 100 000 eur.
- Srážková daň pro dividendy vyplácené fyzickým osobám se snižuje zpět ze sazby daně 10 % na 7 %.
- Prodlužuje se investiční období pro uplatnění odpočtu výdajů (nákladů) na investice ze současných 4 let na 6 let.
- V oblasti zdanění fyzických osob omezuje novela ZDP možnost uplatnění nároku na daňový bonus na dítě pouze pro vyživované děti do 18 let a zároveň limituje výši daňového bonusu v případě vysokopříjmových skupin rodičů. V návaznosti na zrušení rodičovského důchodu novela ZDP také zavádí (při zachování použití podílu zaplacené daně pro neziskové organizace) použití podílu zaplacené daně i pro rodiče poplatníka.

Přijatý návrh zákona dále upravuje a doplňuje i další zákony z oblasti daní, jde například o:

- Zákon o dani z přidané hodnoty – s účinností od 1. ledna 2025 dochází ke zvýšení základní sazby daně ze současných 20 % na 23 %. Novela zákona zvyšuje i aktuálně uplatňovanou sníženou sazbu daně z 10 % na 19 % ze základu daně. Nižší 19% sazbě daně by mělo podléhat především dodání potravin určených k lidskému požívání a dodání elektrické energie. Novela zachovává sníženou sazbu daně ve výši 5 % ze základu daně, která se bude uplatňovat především na vybrané základní potraviny, léky, knihy, restaurační a stravovací služby, služby ubytování, vstup na sportovní akce a do fitness center.
- Zákon o zvláštním odvodu z podnikání v regulovaných odvětvích – přibýlo další odvětví, které se považuje pro účely zákona o zvláštním odvodu za regulovanou činnost, a to výroba produktů z ropy a jejího chemického zpracování. Povinnost platit zvláštní odvod by se tak od roku 2025 měla začít uplatňovat i na společnosti podnikající v tomto odvětví, přičemž pro tyto společnosti zákon určuje zvýšenou sazbu odvodu ve výši 0,025 (tj. 30 % p. a.). Zároveň zákon pro společnosti podnikající v sektoru elektronických komunikací (včetně mobilních operátorů) zvyšuje sazbu odvodu na 0,01576 (tj. 19 % p. a.),
- Zákon o solidárním příspěvku z činností v odvětvích ropy, zemního plynu, uhlí a rafinerií – novelou zákona se upravují především kritéria pro určení povinných osob podléhajících příspěvku, a to odstraněním odkazu na nařízení Rady (EU), které definovalo tyto subjekty v návaznosti na minimální výši obratu plynoucího z dotčených oblastí.

Aby zákon vstoupil v platnost, musí být podepsán prezidentem Slovenské republiky a zveřejněn ve Sbírce zákonů Slovenské republiky.

Martin Chlebec
mchlebec@deloittece.com

Kontakty

V případě jakýchkoliv dotazů ohledně záležitostí uvedených v této publikaci se, prosím, spojte se svou kontaktní osobou z daňového oddělení společnosti Deloitte nebo s jedním z následujících odborníků:

Přímé daně

Miroslav Svoboda
msvoboda@deloittece.com

Marek Romancov
rmromancov@deloittece.com

Kateřina Novotná
knovotna@deloittece.com

Tereza Gebauer
tgebauer@deloittece.com

Miroslav Richter
MirRichter@deloittece.com

Roman Ženatý
rzenaty@deloittece.com

Imigrace

Tereza Kavan Klimešová
tklimesova@deloittece.com

Nepřímé daně
Adham Hafoudh
ahafoudh@deloittece.com

Radka Mašková
rmaskova@deloittece.com

Kontrolní hlášení

Jaroslav Beneš
jbenes@deloittece.com

Deloitte Advisory, s. r. o.
Churchill I
Italská 2581/67
120 00 Praha 2 – Vinohrady
Česká republika
Tel.: +420 246 042 500

[Přihlaste se k odběru dReportu a jiných newsletterů.](#)

Získejte podporu na budování dostupného nájemního bydlení

Státní fond podpory investic zahájil příjem žádostí o finanční podporu v dotačně-úvěrovém programu Dostupné nájemní bydlení. Tento program umožňuje získat finanční prostředky až do výše 250 mil. Kč formou zvýhodněného úvěru nebo kombinací úvěru a dotace určené na výstavbu, nákup či stavební úpravu bytů a bytových domů.

Jaké výdaje lze podpořit:

- **Výstavba:** Náklady na výstavbu bytů nebo bytových domů včetně příslušenství potřebného k jejich užívání, náklady na demolici a potřebnou infrastrukturu pro napojení stavby na hlavní síť (přípojky energií, přístupové chodníky, silnice atd.)
- **Nákup:** Cena uvedená v nákupní smlouvě nebo obvyklá cena podle zákona o oceňování majetku

Oprávnění žadatelé:

- **Výstavba:** Právnícké osoby
- **Nákup:** Územní samosprávné celky, registrované církve, právnícké osoby zřízené obcemi, dobrovolnými svazky obcí, kraji či církvemi, nadace a nadační fondy poskytující sociální bydlení
- Celé území České republiky

Výše dotace a úvěru:

- **Úvěr:** Až 90 % celkových způsobilých nákladů
- **Dotace:** 25–40 % způsobilých nákladů

Podmínky poskytnutí podpory:

- Dotace může být poskytnuta pouze v kombinaci s úvěrem.
- Podpora je poskytována do výše nákladů na 80 m² podlahové plochy bytu, maximální podlahová plocha nájemního bytu nesmí překročit 120 m².
- Alespoň 25 % dostupných nájemných bytů musí být přiděleno nájemcům určeným obcí nebo institucemi ve zdravotnictví, školství, veřejné bezpečnosti, IZS nebo poskytování sociálních služeb a veřejné správy.
- Nájemné musí být pouze do výše nákladového nájemného a nižší než srovnatelné nájemné obvyklé na daném místě.

O programu:

- Alokace 7 mld. Kč
- Výzva otevřena do vyčerpání alokace

Pokud máte zájem o detailnější informace, neváhejte se na nás obrátit. Jsme připraveni vás provést celým procesem žádosti o finanční podporu a poskytnout vám veškerou potřebnou podporu a asistenci.

Antonín Weber
antoweber@deloittece.com

Kateřina Čápková
kcapova@deloittece.com

Kontakty

V případě, že se Vás tato problematika dotýká, rádi Vám poskytneme podrobné informace. Prosím, neváhejte nás kontaktovat.

Dotace CZ

Luděk Hanáček

lhancek@deloittece.com

Antonín Weber

antoweber@deloittece.com

Dotace a investiční pobídky SK

Martin Rybar

mrybar@deloittece.com

Investiční pobídky

Daniela Hušáková

dhusakova@deloittece.com

Deloitte Advisory, s. r. o.

Churchill I

Italská 2581/67

120 00 Praha 2 – Vinohrady

Česká republika

Tel.: +420 246 042 500

[Přihlaste se k odběru dReportu a jiných newsletterů.](#)

Deloitte.

dReport: Listopad 2024

Zalistujte si v pravidelném přehledu účetních novinek.

Jaké jsou možné účetní dopady zářijových povodní?

Řada společností, zejména ze severní Moravy a Slezska, byla postižena rozsáhlými povodněmi, které v září letošního roku postihly Českou republiku. Připravili jsme pro vás shrnutí možných dopadů povodňových škod na účetní závěrku roku 2024.

1. Škody na majetku a zásobách

Škoda je definována v § 28 vyhlášky 500/2002 Sb., ve znění pozdějších předpisů („vyhláška“), jako fyzické znehodnocení, tj. neodstranitelné poškození nebo zničení, dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku a zásob (včetně plodin). Pokud byl tedy majetek povodní nenávratně poškozen a je nutné ho zlikvidovat (demolice, šrotace, odvoz atp.), je odpis jeho zůstatkové hodnoty proučtován do „jiných provozních nákladů“, konkrétně účetní skupiny 54x, škody vyplývající z mimořádné živelní události.

Pokud je likvidována pouze část majetku (např. stavby), je nutné stanovit zůstatkovou hodnotu vyřazované části. Jediným vodítkem v české účetní legislativě je Český účetní standard pro podnikatele 013, který říká, že míra odepsanosti vyřazované části je shodná s mírou odepsanosti zbytku. V praxi účetní jednotky pro rozdělení zůstatkové hodnoty volí nejčastěji buď fyzický poměr (např. 30 %), nebo poměr pořizovacích cen jednotlivých částí.

Pro zajištění průkaznosti účetních záznamů je nezbytné mít k vyřazení majetku nebo k likvidaci zásob protokoly (zápisy inventarizační nebo likvidační komise, doklady o zlikvidování apod.). Vhodná je také foto- nebo videodokumentace, která je doporučována či vyžadována také při nárokování pojistného plnění apod. Pokud ještě k fyzické likvidaci/vyřazení majetku nedošlo, např. proto, že nebylo možné ještě stanovit celkový rozsah poškození, pak je nutné vytvořit k danému majetku opravnou položku (viz níže).

Tyto náklady jsou obvykle daňově uznatelné (viz § 24 odst. 2 písm. l, zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů).

2. Opravy majetku

Společnosti budou vynakládat vysoké náklady na opravy, které musí být rozeznány jednorázově ve výsledovce, protože se jedná o náklady na uvedení aktiva do původního stavu před poškozením, tedy nelze je považovat za technické zhodnocení. Nicméně je třeba si uvědomit, že i v rámci oprav může společnost přistoupit k takové úpravě, která parametr technického zhodnocení splní, např. některé stavební úpravy nebo technologie. Ve specifických případech (zejména u staveb) proto doporučujeme provést analýzu vynaložených nákladů s ohledem na definici technického zhodnocení v § 47 odst. 4 vyhlášky.

3. Snížení hodnoty majetku/zásob

Fyzické poškození majetku a přerušení provozu jsou indikátory možného snížení hodnoty majetku, a tedy možné tvorby opravné položky. Doporučujeme inspirovat se Interpretací Národní účetní rady I-45.

V případě, že zásoby nejsou povodní zcela zničeny, je nutné stanovit, zda je cena, za kterou jsou vedeny v účetnictví, zpětně získatelná a případně vytvořit opravnou položku, která bude toto snížení hodnoty reflektovat. Připomínáme, že v případě nedokončené výroby a výrobků není možné, aby do jejich hodnoty vstupovaly náklady na odstranění poškození způsobeného povodněmi.

4. Náklady spojené s odstraňováním škod

Veškeré náklady spojené s odstraňováním škod (náklady na odklizení bahna, suti, demolice) jsou účtovány přímo do výsledovky, dle své povahy (obvykle mzdové náklady a náklady na služby). Společnost by měla v příloze v účetní závěrce zveřejnit vyčíslení takových nákladů, protože se jedná o položku svým charakterem zcela mimořádnou a nesouvisející s běžnou činností společnosti.

5. Majetek získaný při likvidaci

Často se stává, že při likvidaci majetku (viz výše) lze jeho některé části „zachránit“ a použít je např. jako náhradní díly. V tomto případě je nutné takto „nově“ získaný majetek/zásobu rozeznat v účetnictví s využitím řádku výsledovky „Aktivace“ (účetní skupina 58x) v ocenění reprodukční pořizovací cenou (§ 25 odst. 1 písm. l zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů („ZoU“)).

6. Pojistná plnění

Pokud byla společnost proti škodám způsobeným povodní pojištěna, pojistnou událost řádně nahlásila a

• kompenzace byla přijata do konce účetního období

Výnosy z přijaté kompenzace jsou rozeznány jako „jiný provozní výnos“ na účtu 64x. V příloze v účetní závěrce je nutné uvést detail k tomuto výnosu spolu se souvisejícími náklady (viz výše) a popsat jeho mimořádný charakter. Takovýto výnos nevstupuje do ukazatele obratu.

• kompenzace byla přijata před datem vydání účetní závěrky

Tato následná událost dokládá skutečnost, že ke konci období existoval nezpochybnitelný nárok na plnění od pojišťovny i jeho výši. Společnost tedy výnosy rozezná obdobně jako v bodě výše a současně vykazuje pohledávku z titulu pojistného plnění v řádku „jiné pohledávky“.

• **kompenzace nebyla do data vydání účetní závěrky přijata**

V případě, že kompenzace od pojišťovny nebyla do data vydání účetní závěrky přijata, musí společnost zvážit, zda může podložit svůj nezpochybnitelný nárok (analýza pojistné smlouvy a nahlášení pojistné události) a také zda v případě, že tento nárok existuje, zda je schopná spolehlivě odhadnout výši plnění. K tomuto účelu může dobře posloužit průběžná komunikace s pojišťovnou. Pokud je možné výši plnění spolehlivě odhadnout a nárok na plnění není zpochybnitelný, pak společnost rozezná výnos z očekávané kompenzace obdobně jako v předchozích případech, ale v rozvaze bude vykazovat pohledávku za očekávaným plněním v rámci „Dohadných účtů aktivních“. Případnou nejistotu ohledně stanovení částky je nutné popsat v příloze v účetní závěrce. Pokud není možné spolehlivě stanovit částku očekávané kompenzace nebo existuje pochybnost o nároku společnosti na toto plnění, pak není možné o výnosu a pohledávce účtovat a tato je zveřejněna pouze jako podmíněná pohledávka v příloze v účetní závěrce. Domníváme se, že častým případem pojistných plnění s nejistou výší může být

- kompenzace zohledňující aktuální cenu aktiva (např. v případě nemovitosti),
- kompenzace pokrývající náklady přerušení provozu,
- kompenzace za ztrátu z ušlých zisků.

V některých případech se může stát, že společnost obdržela kompenzaci od pojišťovny, ale ještě ji nevznikly náklady, které má pojistné plnění pokrývat. Jedná se například o situaci, kdy společnost ještě nevynaložila náklady na opravu poškozeného majetku. Zdůrazňujeme, že v tomto případě by bylo nesprávné výnosy z pojistného plnění časově rozlišovat, a to z toho důvodu, že společnost nemá vůči pojišťovně žádný závazek něco v budoucnu plnit. Pokud byla nastavena pojistná smlouva tak, že po doložení škody je obdrženo pojistné plnění bez ohledu na náklady vynaložené společností k odstranění škod, resp. takové náklady ani ve skutečnosti vynaložené být nemusí, pak je celé přijaté pojistné plnění výnosem v okamžiku jeho přiznání. Zároveň není možné na náklady, které společnost v budoucnu na opravu případně vydá, tvořit rezervu (viz níže) či dohadnou položku, protože společnost není k vynaložení těchto nákladů jakkoliv povinovávána. Pojistné plnění tak fakticky kryje utrpěnou škodu, která se účetně projevila např. v tvorbě opravné položky (viz výše).

7. Rezervy

Společnost by měla zvážit, zda jí z uzavřených smluv (zejména odběratelských) neplynou závazky, které nebude moci v důsledku přerušení provozu a povodňových škod vypořádat. Často bude klíčové, zda smlouva obsahuje ujednání o vyšší moci a jejich přesná formulace. Je tak možné, že po důkladné právní analýze bude muset společnost vytvořit rezervu na hrozící pokuty a penále z titulu neplnění uzavřených smluv.

Zdůrazňujeme, že není možné tvořit rezervu na náklady na odstranění škod po povodních, stejně tak není možné tvořit rezervu na budoucí provozní ztráty, které společnost v důsledku škod očekává.

8. Předpoklad nepřetržitého trvání

V některých případech mohou být následky povodňových škod (na majetku a vyplývající z přerušení provozu) tak rozsáhlé, že mohou ohrožovat předpoklad nepřetržitého trvání účetní jednotky. Vedení společnosti má povinnost vyhodnotit, zda existuje skutečnost, která by společnost významně v její činnosti omezovala nebo by jí zabraňovala pokračovat v činnosti v dohledné budoucnosti. V případě identifikované významné nejistoty je povinností účetní jednotky takovou nejistotu náležitě popsat v příloze v účetní závěrce.

Pokud by byly důsledky povodní takové, že se společnost rozhodne svoji činnost ukončit, nebo nemá ani jinou možnost, pak musí být účetní závěrka sestavena na základě jiných účetních metod (zejména se jedná o metody ocenění a vykazování závazků) a tato skutečnost musí být opět náležitě popsána v příloze v účetní závěrce (§ 7 odst. 3 ZoU).

9. Dotace

Je možné, že některá odvětví budou mít v souvislosti s povodňovými nároky na dotace od státu. V případě dotací se postupuje velmi obdobně jako u pojistných událostí, ale stěžejní otázkou bývá spíše okamžik vzniku nezpochybnitelného nároku na dotaci. Pokud je dotační program vypsán až po konci účetního období nebo okamžikem podání žádosti nevzniká nezpochybnitelný nárok, pak není možné dotaci přijatou v následném účetním období chápat jako upravující událost a rozeznat výnos v aktuální účetní závěrce. Dotace je rozeznána jako výnos až v následujícím období a v aktuální účetní závěrce je možné tuto skutečnost zveřejnit pouze v příloze v účetní závěrce v následných událostech.

10. Dary

Získané i poskytnuté dary na povodně jsou vykazovány jako jiný provozní výnos, resp. jiný provozní náklad v okamžiku jejich přijetí/poskytnutí. Upozorňujeme na skutečnost, že dary v souvislosti s povodňovými mají specifický režim z pohledu daně z příjmů.

Závěrem zdůrazňujeme povinnost společnosti poskytnout v účetní závěrce (zejména tedy v příloze) dostatečně detailní informace, které pomohou uživateli činit ekonomická rozhodnutí, a to i nad rámec předepsaných povinných zveřejnění dle českých účetních předpisů (§ 7 ZoU). Jedná se zejména o vyčíslení nákladů a případných výnosů souvisejících s povodňovými škodami a jejich odstraňováním.

Martina Křížová Chrámecká
mkrizovachramecka@deloittece.com

Krátce k novému zákonu o účetnictví

Dne 1. 11. 2024 zveřejnilo Ministerstvo financí České republiky na svých webových stránkách již 4. verzi návrhu nového zákona o účetnictví. Kromě již dříve avizovaných změn obsahuje i nová ustanovení, která se týkají například definic prvků účetní závěrky nebo přecenění při přeměnách a vkladech. Více informací zjistíte v našem článku.

Návrh, který ministerstvo zveřejnilo na svých [webových stránkách](#), má v sobě již legislativně zapracované změny, o kterých jsme vás informovali v předchozích článcích (např. možnost přeceňovat hmotný majetek na reálnou hodnotu dle pravidel obdobných IAS 16, kdy je přecenění vykazováno proti vlastnímu kapitálu), a zároveň obsahuje i řadu nových ustanovení.

Zásadní změna nastává v oblasti definic prvků účetní závěrky, které byly rozšířeny o definice týkající se práva užívání (aktivum vzniklé na základě dlouhodobé smlouvy o nájmu hmotné věci), pohledávky a práva užívání z finančního leasingu (tj. aktiva vzniklá na základě nájemní smlouvy s povinným nebo jistým odkupem aktiva na konci doby nájmu). Dále byla doplněna ustanovení o způsobilosti nákladů a výnosů k vykazání včetně kompenzací nebo vykazání ve vlastním kapitálu.

Další podstatnou změnou oproti předchozímu návrhu je úprava ustanovení týkající se přecenění při přeměnách a vkladech. Nově je zaveden pojem „transakce bez tržní podstaty“. V případě takových transakcí nebude možné přeceňovat na reálnou hodnotu, ale bude se vycházet z účetních hodnot, které byly evidovány v účetnictví vkládající účetní jednotky nebo účetní jednotky účastníci se přeměny. Platí, že vkladem nebo přeměnou bez tržní podstaty je vklad či přeměna, u nichž není k určení podílu na základním kapitálu potřeba dohody s osobou jinou než účetní jednotkou z téže skupiny.

Stále ještě není k dispozici legislativní text prováděcího předpisu (tj. vyhlášky). Zatím jsou k dispozici stále jen teze.

Co se týče účinnosti nového zákona o účetnictví, MF ČR na svých stránkách zveřejnilo termín 1. 1. 2026. Vzhledem k tomu, že zákon zatím nebyl projednán Legislativní radou vlády, a tedy nebyl ani předložen do projednání Parlamentu ČR, předpokládáme, že ke schválení tohoto zákona může dojít nejdříve v roce 2025. Legislativní rada vlády ČR již dříve zdůraznila, že pro tak zásadní změnu v legislativě je třeba dostatečné lhůty od schválení (vydání ve sbírce listin) k datu účinnosti, aby se účetní jednotky na změnu mohly řádně připravit. Proto se domníváme, že účinnost nového zákona o účetnictví nenastane dříve než 1. 1. 2027.

V následujících číslech dReport zpravodaje a na stránkách našeho blogu vám budeme přinášet podrobnější informace o změnách, které nás s novým zákonem o účetnictví čekají.

Martina Křížová Chrámecká
mkrizovachramecka@deloittece.com

Pozvánka na podzimní seminář z oblasti českého účetnictví

Aktuality v českém účetnictví: Novela stávajícího zákona a stav nové účetní legislativy

Seminář

Rádi bychom vás pozvali na náš tradiční podzimní seminář, který v prosinci uspořádáme ve formě live streamu.

Vzhledem k tomu, že účinnost dlouho očekávaného nového zákona o účetnictví bude odložena minimálně o rok (tj. nejdříve pro účetní závěrky roku 2026, spíše však až pro rok 2027), budeme se nejprve věnovat změnám a novinkám, které přinese novela stávajícího zákona o účetnictví pro účetní období 2024 a 2025.

Projdeme také některé problematice oblasti, se kterými se můžete setkat při přípravě účetní závěrky za rok 2024.

Následně vás seznámíme s aktuálním stavem nového zákona, prováděcích vyhlášek a také doprovodného zákona, jenž novelizuje související legislativu včetně zákona o daních z příjmů. Zaměříme se na největší změny, které by měla nová účetní a daňová legislativa přinést zejména v oblasti oceňování a vykazování dlouhodobého majetku včetně nájmu. A budeme rovněž hovořit o možné implementaci těchto novinek.

Chybět nebudou ani daňové novinky, jež mají dopad na účetní závěrku společností.

V průběhu semináře bude prostor i pro vaše dotazy.

On-line forma (live stream)

[On-line seminář](#) můžete absolvovat z pohodlí vašeho domova nebo kanceláře. Stačí se připojit přes link, který vám včas zašleme. V průběhu semináře budete moci pokládat našim lektorům písemné dotazy. Všichni přihlášení účastníci on-line semináře obdrží před jeho konáním prezentaci.

Termín

On-line:

12. prosince 2024, 9:00–15:30 hod.

Pro více informací a registraci prosím navštivte: akce.deloitte.cz

Úřad ESMA oznámil priority pro účetní závěrky za rok 2024

Dne 24. října 2024 Evropský úřad pro cenné papíry a trhy (ESMA) oznámil prioritní oblasti, na které se bude zaměřovat při posuzování účetní závěrky a zprávy o udržitelnosti kótovaných společností za rok 2024.

ESMA je nezávislý úřad EU, který byl zřízen v roce 2011. Posláním ESMA je zvyšovat ochranu investorů a podporovat stabilní a dobře fungující finanční trhy v Evropském hospodářském prostoru (EHP).

Dohledové orgány odpovědné za finanční informace v jednotlivých zemích EU sledují a přezkoumávají účetní závěrky zveřejňované emitenty cenných papírů obchodovaných na regulovaném evropském trhu, kteří sestavují své účetní závěrky v souladu s účetními standardy IFRS, a posuzují, zda jsou v souladu s nimi a dalšími platnými požadavky na výkaznictví, včetně příslušné národní legislativy. V České republice je dohledovým orgánem Česká národní banka.

Společné evropské priority v oblasti prosazování předpisů pro podnikové výkaznictví za rok 2024 jsou rozděleny do tří částí:

- Priority související s účetními závěrkami podle účetních standardů IFRS
- Priority související se zprávami o udržitelnosti
- Priorita týkající se vykazování v jednotném evropském elektronickém formátu (ESEF)

Priority související s účetními závěrkami podle účetních standardů IFRS

Společné priority v oblasti prosazování předpisů souvisejících s účetními závěrkami podle IFRS pro rok 2024 jsou následující:

Priorita 1: Zohlednění likvidity

- **Ujednání o financování dodavatelů** (Supplier finance arrangements): ESMA připomíná emitentům důležitost zveřejňování informací o riziku likvidity. Upozorňuje zejména na nové požadavky na zveřejňování ve standardu IAS 7 *Výkaz o peněžních tocích* v souvislosti s Ujednáními o financování dodavatelů a jejich dopady na expozici emitentů vůči riziku likvidity.

- **Kovenanty:** ESMA připomíná emitentům vyjasnění a nová zveřejnění podle úprav standardu IAS 1 ohledně dlouhodobých závazků s kovenanty a zveřejnění požadovaná standardem IFRS 7 ohledně splatných úvěrů, zejména pokud došlo k neplnění, porušení nebo novému projednání úvěrových smluv.
- **Výkaz o peněžních tocích:** ESMA rovněž upozorňuje emitenty na následující požadavky, u nichž byly v minulosti zjištěny chyby: i) peněžní toky ve výkazu o peněžních tocích musí být uvedeny v hrubé výši, ii) nepeněžní transakce nelze ve výkazu o peněžních tocích uvádět a iii) významné nepeněžní transakce související s investičními a finančními transakcemi musí být zveřejněny na jiném místě účetní závěrky.

Priorita 2: Účetní pravidla, úsudky, podstatné odhady

- **Obecné poznámky:** ESMA zdůrazňuje, že zveřejnění významných účetních pravidel, úsudků a zdrojů nejistoty odhadů by mělo být specifické pro danou účetní jednotku a mělo by být v souladu s ostatními informacemi v účetní závěrce.
- **Ovládání, společné ovládání a podstatný vliv:** ESMA např. upozorňuje, že určení, zda emitent ovládá účetní jednotku (sám nebo společně s jinými investory), nebo zda má podstatný vliv na účetní jednotku, do níž investoval, může vyžadovat významný úsudek.
- **Výnosy ze smluv se zákazníky:** ESMA mimo jiné upozorňuje, že posouzení, zda dlouhodobé smlouvy emitentů (např. nájemní smlouvy) splňují definici smlouvy se zákazníkem, může vyžadovat významný úsudek, a proto může být vhodné, aby emitenti úsudky použité při tomto posouzení zveřejnili.

Priority související se zprávou o udržitelnosti

V souvislosti se zprávou o udržitelnosti za rok 2024 existují tři společné priority v oblasti prosazování předpisů:

- Zvážení významnosti při zveřejňování zpráv podle evropských standardů pro vykazování udržitelnosti (ESRS)
- Rozsah a struktura zprávy o udržitelnosti
- Zveřejnění informací týkajících se článku 8 Nařízení o taxonomii

Priorita týkající se vykazování v jednotném evropském elektronickém formátu (ESEF)

Při prověřování výročních zpráv za rok 2024, které podléhají požadavkům na vykazování v ESEF a obsahují konsolidované účetní závěrky, se orgán ESMA a orgány odpovědné za prosazování předpisů zaměří na pět oblastí, v nichž se ve výkazu o finanční situaci vyskytují časté chyby při vykazování v ESEF.

Obecné úvahy a připomínky

V oddíle 4 prohlášení ESMA jsou rovněž uvedeny některé obecné poznámky k tématům, které zdůrazňují důležitost propojení finančních a nefinančních informací. Ačkoli daná témata nejsou prioritami v oblasti prosazování práva pro rok 2024, emitenti by měli tyto další body, kterým je třeba věnovat pozornost, zvážit.

[Celé znění veřejného prohlášení](#) o prioritách úřadu ESMA pro účetní závěrky za rok 2024 je k dispozici na webových stránkách úřadu.

Zdroje: www.iasplus.com, www.esma.europa.eu

Jitka Kadlecová

jkadlecova@deloittece.com

Úpravy standardu IAS 21 přijaty pro použití v Evropské unii

Dne 15. listopadu 2024 přijala Evropská komise pro použití v Evropské unii úpravy standardu IAS 21 *Dopady změn směnných kurzů cizích měn pod názvem Nedostatečná směnitelnost*. Datum účinnosti úprav v Evropské unii je stejné jako datum účinnosti stanovené radou IASB (účetní období začínající dne 1. ledna 2025 nebo později).

Úpravy obsahují pokyny pro upřesnění, kdy je měna směnitelná a jak stanovit směnný kurz, když směnitelná není.

Úpravy uvádějí, že **měna je směnitelná**, pokud je účetní jednotka schopna směniti tuto měnu za jinou prostřednictvím tržních či směnných mechanismů, které vytvářejí vymahatelná práva a povinnosti bez zbytečného odkladu k datu ocenění a za určitým účelem.

Pokud měna není k datu ocenění směnitelná, musí účetní jednotka odhadnout spotový směnný kurz jako kurz, který by byl použit při řádné směnné transakci k datu ocenění mezi účastníky trhu za stávajících ekonomických podmínek. Současně je účetní jednotka povinna zveřejnit informace, které uživatelům účetní závěrky umožní pochopit, jak měna, která není směnitelná za jinou měnu, ovlivňuje nebo má dle očekávání ovlivnit finanční výkonnost, finanční situaci a peněžní toky účetní jednotky.

Více informací o úpravách IAS 21 jsme přinesli v článku [IASB vydala úpravy IAS 21](#).

Zdroj: www.iasplus.com

Jitka Kadlecová
jkadlecova@deloittece.com

Stav schvalování IFRS v Evropské unii

Evropská poradní skupina pro účetní výkaznictví (EFRAG) aktualizovala svou zprávu, v níž je popisován stav schvalování všech IFRS, tj. standardů, interpretací a jejich úprav, naposledy 15. listopadu 2024.

Na schválení Evropské komise k použití v Evropské unii čekaly k 26. listopadu 2024 následující dokumenty rady IASB:

Nové standardy

- IFRS 18 *Prezentace a zveřejňování v účetní závěrce* (vydáno v dubnu 2024)
- IFRS 19 *Dceřiné podniky bez veřejné odpovědnosti: Zveřejňování* (vydáno v květnu 2024)

Úpravy

- Úpravy standardů IFRS 9 a IFRS 7 *Úpravy klasifikace a oceňování finančních nástrojů* (vydáno v květnu 2024)
- Úprava standardů IFRS 10 a IAS 28 *Prodej nebo vklad aktiv mezi investorem a jeho přidruženým či společným podnikem* (vydáno v září 2014)
- Roční zdokonalení účetních standardů IFRS – 11. díl (vydáno v červenci 2024)

[Zpráva o schvalování IFRS v EU](#)

Jitka Kadlecová
jkadlecova@deloittece.com

Kontakty

V případě jakýchkoliv dotazů ohledně záležitostí uvedených v této publikaci se, prosím, spojte se svou kontaktní osobou z auditního oddělení společnosti Deloitte, s odbornou skupinou Deloitte na adrese CZ_Technical-Desk@deloittece.com nebo s jedním z následujících odborníků:

České účetnictví

Miroslav Zigáček
mzigacek@deloittece.com

IFRS a US GAAP

Martin Tesař
mtesar@deloittece.com

Soňa Plachá
splacha@deloittece.com

Gabriela Jindříšková
gjindriskova@deloittece.com

Deloitte Audit s. r. o.
Churchill I
Italská 2581/67
120 00 Praha 2 – Vinohrady
Česká republika
Tel.: +420 246 042 500

[Přihlaste se k odběru dReportu a jiných newsletterů.](#)

Deloitte.

dReport: Listopad 2024

Zalistujte si v pravidelném přehledu právních novinek.

Legal News [listopad 2024]: Má akcionář základní právo na fair exit?

Jaká rozhodnutí Nejvyššího soudu uplynulého měsíce by vás rozhodně neměla minout? Pozornost doporučujeme věnovat zejména rozsudku „právo akcionáře na fair exit“, které NS označilo za základní právo, jehož porušení zakládá nárok na přiměřené zadostiučinění. Ve svém dalším rozsudku potom NS potvrdil, že při stanovení náhrady za nezbytnou cestu je nutné zohlednit nejen znalecký posudek, ale i újmu vlastníka pozemku. Třetí důležitý judikát se věnoval tématu odpovědnosti za škodu, která byla v tomto případě způsobena koněm na veřejné jezdecké akci. Soud v tomto judikátu upozornil na tři vady řízení – zejména nedostatečné poučení žalované o možnosti liberace, nesprávný výklad § 2934 o. z. a opomenutí námitky spoluúčasti poškozené na újmě. Poslední judikát potom rozebírá otázku služebnosti stezky, kde NS rozhodl, že se vztahuje i na nájemce nemovitosti, pokud není sjednáno jinak.

Nejvyšší soud se ve svém rozsudku sp. zn. 27 Cdo 632/2023 zabýval otázkou, jestli je právo akcionáře obdržet od společnosti veřejný návrh smlouvy na odkup akcií (právo na fair exit) dle § 186a obch. zák. základním právem akcionáře, jehož porušení zakládá nárok akcionáře vůči společnosti na přiměřené zadostiučinění podle § 131 odst. 4 obch. zák. V předmětném sporu byla usnesením valné hromady zrušena veřejná obchodovatelnost akcií žalované, aniž by žalovaná učinila veřejný návrh smlouvy na odkup akcií. Dovolatelka se domáhala vyslovení neplatnosti usnesení valné hromady a zaplacení přiměřeného zadostiučinění za porušení základního práva akcionáře, což jí bylo soudem prvního stupně zamítnuto. Odvolací soud dospěl k závěru, že přeměna podoby akcií se dotkla žalobce jen jako vlastníka akcií, nikoliv jeho postavení a práv jako akcionáře. Právo na fair exit není podle odvolacího soudu základním právem akcionáře ve smyslu § 131 odst. 4 obch. zák., a jeho porušením tak akcionáři nevzniká právo na přiměřené zadostiučinění. **Nejvyšší soud opětovně potvrdil své dřívější závěry, že účelem práva na přiměřené zadostiučinění je především poskytnout ochranu společníkovi, jehož právo bylo zasaženo nezákonným usnesením valné hromady, i tehdy, nedosáhne-li nápravy (z důvodů upravených v § 131 odst. 3 obch. zák.) v podobě vyslovení neplatnosti usnesení valné hromady.** Právo na přiměřené zadostiučinění se uplatní v případě, že bylo porušeno základní právo akcionáře. Vodítkem dle závěru Nejvyššího soudu v tomto případě je, že porušené právo na fair exit obsažené v § 186a odst. 1 obch. zák. je kogentním ustanovením, které nelze jakkoli derogovat

ve stanovách. V takovém případě se jedná o základní právo akcionáře. **Zasáhne-li valná hromada společnosti do práva na fair exit a vznikla-li akcionáři v příčinné souvislosti s usnesením valné hromady a zásahem do jeho práva podle § 186a obch. zák. nemajetková újma, vzniká poškozené straně nárok na přiměřené zadostiučinění.**

Nejvyšší soud se ve svém rozsudku sp. zn. 22 Cdo 1667/2023 věnoval otázce stanovení výše náhrady za zřízení cesty.

Žalobci požádali o zřízení nezbytné cesty přes pozemek žalovaných, protože jejich vlastní pozemek není přístupný z veřejné komunikace. Starší věcné břemeno neumožňovalo adekvátní přístup, neboť tento přístup vedl do hustého lesa. Okresní soud v Chrudimi povolil nezbytnou cestu s podmínkou, že nebude umožněno parkování na služebním pozemku, a stanovil náhradu 8 830 Kč pro žalované. Krajský soud v Hradci Králové toto rozhodnutí potvrdil, přičemž výši náhrady stanovil na základě znaleckého posudku podle oceňovací vyhlášky.

Nejvyšší soud konstatoval, že odvolací soud nesprávně stanovil výši náhrady za zřízení nezbytné cesty, když vycházel pouze ze znaleckého posudku podle cenových předpisů a nezohlednil újmu vlastníků pozemků. Nejvyšší soud zdůraznil, že újma vlastníka může spočívat i ve snížení ceny pozemku v důsledku jeho zatížení právem cesty. Lze také vzít v potaz, zda pozemek, resp. jeho část zatíženou právem nezbytné cesty bude výlučně užívat žadatel o její povolení, či spolu s ním i další osoby nebo vlastník zatíženého pozemku. Upozornil také, že neexistuje žádný cenový předpis pro stanovení takové náhrady, a to ani zákon o oceňování majetku. **K obdobným závěrům tento týden dospěl Nejvyšší soud v rozhodnutí sp. zn. 22 Cdo 953/2024, které však nebylo přípustné.**

Nejvyšší soud ve svém rozsudku sp. zn. 25 Cdo 3486/2023 rozhodoval o odpovědnosti za škodu způsobenou zvířetem dle § 2933 a § 2934 o. z. Okresní soud v Pardubicích rozhodl o žalobě na náhradu nemajetkové újmy způsobené žalobkyní smrtí její matky, která zemřela při komerční jezdecké akci „Hubertova jízda“ pořádané žalovanou. Matka žalobkyně spadla z koně a byla jím pošlapána, což vedlo k její smrti. Soud uznal odpovědnost žalované za škodu způsobenou zvířetem podle občanského zákoníku (§ 2933 a § 2934). Odvolací soud dospěl na základě znaleckého posudku k závěru, že se žalované nepodařilo naplnit podmínky liberace, protože neprokázala, že vynaložila veškerou potřebnou péči. Například neověřila vhodnost výběru koně pro daného jezdce z řad veřejnosti, schopnost jezdce s koněm kooperovat ani nepověřila schopnost spolupráce

mezi všemi koňmi a jezdci navzájem. Dále opomenula eliminaci rizik, jako byla přítomnost dronu, který mohl způsobit nenadálé chování koně. Nejvyšší soud zdůraznil tři vady řízení, a to: (i) odvolací soud nedostatečně poučil žalovanou o možnosti se liberovat z namítané přítomnosti dronu; (ii) odvolací soud chybně vyložil § 2934 o. z., větu první, podle níž se vlastník, který neprokázal vynaložení potřebné pečlivosti při dozoru nad zvířetem, zproští povinnosti k náhradě, prokáže-li, „že by škoda vznikla i při vynaložení potřebné pečlivosti“; a (iii) odvolací soud se také nevypořádal s námitkou žalované o spoluúčasti primární poškozené na vzniku újmy podle § 2918 o. z. Tu nelze vyloučit konstatováním nevýznamnosti prohlášení jezdkyň o jednání na vlastní nebezpečí a neprokázání jejího protiprávního jednání. Nejvyšší soud proto rozhodnutí odvolacího soudu zrušil.

Nejvyšší soud se ve svém rozsudku sp. zn. 22 Cdo 654/2024 zabýval otázkou, **zda se oprávnění ze služebnosti stezky zřízené za účinnosti zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, (dále jen „o. z.“) ve prospěch osoby, která je vlastníkem budovy, vztahuje i na nájemce takové budovy.** Žalobce požadoval zaplacení ušlého nájemného, neboť žalovaný výměnou zámku bránil přístup k budově i přesto, že zde byla zřízena osobní služebnost stezky ve prospěch vlastníka pozemku (tj. žalobce). Nejvyšší soud potvrdil, že pravidlo o nemožnosti převést osobní služebnost na jinou osobu je třeba odlišovat

od situace, kdy třetí osoba pouze odvozuje své právo ze služebnosti od oprávněného. V případě služebnosti stezky jde o služebnost, u které se předpokládá, že je spojena s užíváním panujícího pozemku, a není-li míra služebnosti určena, rozhoduje potřeba panujícího pozemku (§ 1264 odst. 1 o. z.). Proto dospěl Nejvyšší soud k závěru, že byla-li služebnost stezky zřízena ve prospěch určité osoby, avšak za účelem poskytnutí přístupu, a tím i zajištění užívání pozemku v jejím vlastnictví nebo jeho části, je rozsah služebnosti dán potřebami oprávněné osoby při užívání takové nemovitosti, tedy při výkonu vlastnického práva k ní. Není-li dohodnuto jinak, mohou proto takovou služebnost stezky užívat i osoby, které své oprávnění odvozují od vlastnického práva oprávněné osoby (např. nájemce). Takovým užíváním však nesmí dojít k rozšíření služebnosti.

Jan Procházka
jprochazka@deloittece.com

Petra Schneiderová
pschneiderova@deloittece.com

Tomáš Quirenz Vohrabal
tvohrabal@deloittece.com

Kontakty

Máte-li zájem o další informace ohledně služeb poskytovaných společnostmi Deloitte v České republice, obraťte se prosím na odborníky z právního oddělení:

Deloitte Legal s.r.o.
Churchill I
Italská 2581/67
120 00 Praha 2 – Vinohrady
Česká republika

Tel.: +420 246 042 100
www.deloittelegal.cz

[Přihlaste se k odběru dReportu a jiných newsletterů.](#)

Deloitte.

Deloitte označuje jednu či více společností Deloitte Touche Tohmatsu Limited („DTTL“), globální síť jejích členských firem a jejich spřízněných subjektů. Společnost DTTL (rovněž označovaná jako „Deloitte Global“) a každá z jejích členských firem představuje samostatný a nezávislý právní subjekt. Společnost DTTL služby klientům neposkytuje. Více informací je uvedeno na adrese www.deloitte.com/about.

Společnost Deloitte je předním globálním poskytovatelem služeb v oblasti auditu a assurance, podnikového poradenství, finančního poradenství, poradenství v oblasti rizik a daní a souvisejících služeb. Naše síť členských firem ve více než 150 zemích a teritoriích poskytuje služby čtyřem z pěti společností figurujících v žebříčku Fortune Global 500®. Chcete-li se dozvědět více o způsobu, jakým zhruba 264 000 odborníků dělá to, co má pro klienty smysl, navštivte www.deloitte.com.

Tato publikace obsahuje pouze obecné informace a společnost Deloitte Touche Tohmatsu Limited ani žádná z jejích členských firem či jejich spřízněných podniků (souhrnně „síť společností Deloitte“) jejím prostřednictvím neposkytuje odborné rady a služby. Přijetí jakéhokoliv rozhodnutí či jednání, které může mít dopad na Vaše finance či podnik, byste měli konzultovat s kvalifikovaným odborným poradcem. Žádný subjekt v rámci sítě společností Deloitte nenese odpovědnost za ztráty vzniklé jakýmkoli osobám v důsledku použití této komunikace.